

Disgectomi meingefn epidwrosigopig drwy'r bwloch sacrol ar gyfer clunwst

14 Rhagfyr 2016

Beth mae NICE wedi'i ddweud?

Nid oes tystiolaeth ddigonol er mwyn bod yn sicr ynglŷn â pha mor dda mae [disgectomi meingefn epidwrosigopig drwy'r bwloch sacrol](#) ar gyfer [clunwst](#) yn gweithio na pha mor ddiogel ydyw. Am y rheswm hwn, dim ond fel rhan o astudiaeth ymchwil y dylai'r driniaeth hon gael ei chyflawni.

Dim ond llawfeddygon sy'n arbenigo mewn llawdriniaeth y cefn gan ddefnyddio endosgop (tiwb tenau â camera ar y pen) ddylai gyflawni'r driniaeth hon. Dylai hyn gynnwys hyfforddiant mewn defnyddio endosgop drwy'r bwloch sacrol (bwloch yn y sacrw, yr asgwrn ar waelod yr asgwrn cefn) ac yn yr ardal o amgylch y meingefn (rhan isaf y cefn).

Mae angen cynnal rhagor o ymchwil ar y driniaeth hon ac efallai y bydd NICE yn ailystyried y driniaeth os caiff rhagor o dystiolaeth ei chyhoeddi.

Beth mae hyn yn ei olygu i mi?

Dim ond fel rhan o astudiaeth ymchwil y gall eich gweithiwr ieuchyd proffesiynol gynnig y driniaeth hon i chi. Cesglir manylion am eich triniaeth.

Sylwadau eraill gan NICE

Dywedodd NICE y gallai disgectomi meingefn epidwrosigopig drwy'r bwloch sacrol fod yn ddefnyddiol ar gyfer trin gwahanol rannau o'r asgwrn cefn ar yr un pryd.

Y cyflwr

Gelwir haen allanol gwydn disg yn anwlws. Weithiau gall yr anwlws wanhau neu rwygo, gan adael y canol meddal i chwyddo drwy'r rhwyg. Gelwir hyn yn dorgest, neu 'ddisg wedi llithro'. Os bydd yn pwysu ar nerf, gall y disg sydd wedi llithro achosi poen cefn, poen yn y goes (clunwst), a fferdod neu barlyys yn y coesau neu hyd yn oed broblemau gyda'r bledren neu'r coluddyn.

Mae triniaethau yn cynnwys poenladdwyr, cyffuriau i leihau llid, pigladau corticosteroid i'r ardal yr effeithiwyd arni a therapi corfforol. Os nad yw'r triniaethau hyn yn gweithio, neu os bydd y symptomau yn ddifrifol neu'n para am gyfnod hir, gellir tynnu'r rhan o'r disg sydd wedi llithro sy'n pwysu ar y nerf, naill ai drwy lawdriniaeth agored neu gan ddefnyddio technegau llai ymwithiol. Gelwir hyn yn ddissectomi.

Mae NICE wedi ystyried defnyddio [dissectomi meingefn epidwrosig drwy'r bwloch sacrol](#) fel opsiwn triniaeth arall.

Gall [NHS Choices](#) fod yn fan da i gael gwybod mwy.

Y driniaeth

Fel arfer, caiff dissectomi meingefn epidwrosig drwy'r bwloch sacrol ei gyflawni pan fydd y claf wedi'i lonyddu neu gan ddefnyddio anesthetig lleol. Nod y driniaeth yw lleddfu poen clunwst drwy gael gwared ar y rhannau o'r disg sy'n pwysu yn erbyn nerf yr asgwrn cefn.

Gwneir toriad bach rhwng y ffolennau ar waelod yr asgwrn gefn a chaiff nodwydd ei mewnosod. Gan ddefnyddio gwifren dywys ac offerynnau eraill, gwneir sianel i'r gofod o amgylch yr asgwrn cefn sy'n cynnwys nerfau'r asgwrn cefn. Caiff endosgop hyblyg ei fewnosod drwy'r sianel a'i osod fel bod y llawfeddyg yn gallu gweld y disg sydd wedi cael niwed ac unrhyw nerfau yr effeithiwyd arnynt. Yna caiff laser ei fewnosod a'i ddefnyddio i gael gwared ar feinwe'r disg.

Buddiannau a risgiau

Pan edrychodd NICE ar y dystiolaeth, penderfynwyd bod angen mwy o ymchwil. Roedd y pum astudiaeth a ystyriwyd gan NICE yn cynnwys cyfanswm o 636 o gleifion.

Yn gyffredinol, roeddent yn dangos bod gan gleifion llai o boen ac anabledd rhwng tri a 24 mis ar ôl y driniaeth.

Dangosodd yr astudiaethau fod y risgiau sy'n gysylltiedig â dissectomi meingefn endosgopig drwy'r bwloch sacrol ar gyfer clunwst yn cynnwys:

- parlys ysgafn yn achos un claf, a wnaeth wella o fewn mis
- troed lipa yn achos dau glaf, a wnaeth wella o fewn chwe mis
- croen mwy sensitif yn achos un claf
- pinnau bach yn achos 15 o gleifion, a wnaeth ddiplannu o fewn chwe mis
- pennau tost yn achos 11 o gleifion
- aer ym mhenglog un claf
- haint yn achos pedwar claf
- llid yr ymennydd yn achos dau glaf, a wnaeth wella gyda thriniaeth a gorffwys.

Os hoffech wybod rhagor am yr astudiaethau, gweler y [canllaw](#). Gofynnwch i'ch gweithiwr iechyd proffesiynol esbonio unrhyw beth nad ydych yn ei ddeall.

Cwestiynau i'w gofyn i'ch gweithiwr iechyd proffesiynol

- Beth yn union yw'r driniaeth hon?
- Beth yw'r manteision posibl?
- Beth yw'r tebygolrwydd y bydd y manteision hynny yn berthnasol i mi? A allai'r driniaeth wneud i mi deimlo'n waeth?
- A oes triniaethau eraill ar gael?
- Beth yw risgiau'r driniaeth?
- A yw'r risgiau'n fach neu'n ddifrifol? Pa mor debygol ydynt?
- Pa ofal y bydd ei angen arnaf ar ôl y driniaeth?
- Beth sy'n digwydd os aiff rhywbeth o'i le?
- Beth allai ddigwydd os na chaf y driniaeth?

Mae [canllawiau ymyriadau](#) NICE yn rhoi cyngor i'r GIG ar ddiogelwch triniaeth a pha mor dda y mae'n gweithio.

ISBN: 978-1-4731-2310-6